

Farmacotherapeutische Richtlijnen: Voortdurend in beweging

Er is veel gaande rond het voorschrijven van geneesmiddelen en het overheidsbeleid en wetenschappelijk onderzoek op dit gebied. Het NHG volgt dit alles nauwlettend, vooral in het kader van de richtlijnontwikkeling en productimplementatie. Aspecten als de patiëntveiligheid en de plaatsbepaling van nieuwe geneesmiddelen vindt u terug in de uiteindelijke producten van het NHG. Een goed voorbeeld daarvan zijn de Farmacotherapeutische richtlijnen, waarvan er twee uw speciale aandacht verdienen.

Wel ziek, geen standaard

Als huisarts wordt u geconfronteerd met relatief veel 'kleine kwalen' bij uw patiënten: ziektebeelden of aandoeningen die in de praktijk regelmatig voorkomen en niet voldoen aan de criteria voor het maken van een NHG-Standaard. Het zijn vaak aandoeningen met een heel relevante farmacotherapieparagraaf, zoals seborroïsch eczeem, obstipatie of scabiës. De Farmacotherapeutische Richtlijnen (FTR'en) van het NHG bieden u ook bij deze 'kleine aandoeningen' een wetenschappelijke onderbouwing van de medicamenteuze en niet-medicamenteuze behandelingsmogelijkheden.

'Minirichtlijnen' van het NHG

Enkele jaren geleden werd besloten dat een aantal specifieke aandoeningen die niet in de NHG-Standaarden aan bod komen, toch meer uitgediept moesten worden. Daarom zijn er naast het NHG-Formularium en de NHG-Standaarden ook Farmacotherapeutische Richtlijnen (FTR'en) voor 'kleine kwalen' ontwikkeld. Eigenlijk kunt u deze FTR'en als een soort praktische minirichtlijnen beschouwen. Voor een deel kwamen de FTR'en tot stand in nauwe samenwerking met de auteurs van het boek 'Kleine kwalen in de huisartsenpraktijk'.¹

Momenteel zijn er al 56 verschillende FTR'en beschikbaar. Op de website van het NHG kunt u ze allemaal vinden. In het zakboekje van het NHG-Formularium vindt u eveneens de samenvattingen van de FTR'en terug. En tot slot zijn de FTR'en digitaal beschikbaar als onderdeel van de NHG-ConsultWijzer, die tweemaal per jaar verschijnt. Daarmee heeft u de NHG-Standaarden, het Formularium en de FTR'en in één keer up-to-date.

Standaardoverstijgende richtlijn

In dit nummer van H&W treft u de volledig geactualiseerde FTR Pijnbestrijding aan. Dit veelomvattende onderwerp kan niet echt omschreven worden als een kleine kwaal en komt bovendien ter sprake in verschillende NHG-Standaarden. Immers, pijnbestrijding is bij meerdere indicaties van belang. Dit was reden om een speciale FTR over dit onderwerp te maken. Eigenlijk spreken we hier van een 'standaardoverstijgende richtlijn'.

In de FTR komen de algemene principes van pijnbestrijding aan de

orde. Daarna worden de verschillende geneesmiddelengroepen voor het voetlicht gebracht. En tot slot wordt nog aandacht geschonken aan de pijnbestrijding bij kanker, koliek en neuropathische pijn. Van de FTR Pijnbestrijding is ook een geplastificeerde samenvattingkaart gemaakt, zodat u het daarop opgenomen overzichtelijke stappenplan altijd bij de hand kunt hebben.

De inhoud van de FTR is, zoals u van het NHG gewend bent, zoveel mogelijk gebaseerd op *evidence*. Dat wil zeggen dat via gedegen literatuuronderzoek is gestreefd naar een stevige wetenschappelijke onderbouwing van alle farmacotherapeutische adviezen. Criteria als effectiviteit en bijwerkingen van geneesmiddelen zijn essentieel, maar ook klinische ervaringen, gebruiksgemak voor de patiënt en het kostenaspect worden meegewogen. Momenteel verwijzen diverse NHG-Standaarden rechtstreeks naar de FTR Pijnbestrijding.

Spoed in een FTR

Een andere goed voorbeeld van een uitgebreide FTR is die over geneesmiddelen in spoedeisende situaties. Uiteraard komen hierin de medicamenteuze behandelingsmogelijkheden in spoedgevallen aan de orde. Maar ook wordt de samenstelling van de geneesmiddelenvoorraad in de visitetas en in de huisartsenpraktijk onder de aandacht gebracht. U krijgt bovendien enkele praktische adviezen om de houdbaarheid van de geneesmiddelen in de visitetas en in de praktijk te controleren en te waarborgen.

Deze FTR kunt u vinden op de NHG-website (www.nhg.org).

Kortom, farmacotherapie is voortdurend in beweging. Dat zult u ook volop merken tijdens het NHG-Congres op 23 november. Speciaal voor de congresbezoekers is er een aantrekkelijke 'farmacotherapeutische aanbieding'. Tot ziens in Maastricht!

Simone Rietdijk, accountmanager NHG

1. Eekhof JAH, Knuistingh Neven A, Verheij ThJM. Kleine kwalen in de huisartsenpraktijk. Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg, 2001.